

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 12.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde artan sulama, enerji, mazot, gübre ve diğer tarımsal girdi maliyetleri nedeniyle çiftçilerin kredi borçlarını ödemekte güçlük çektiği, yeni üretim dönemi için gerekli finansmana erişimde sorun yaşadığı yönünde şikâyetler bulunmaktadır.

Çiftçilerin mevcut borçlarını ödeyebilmek için yeniden borçlanmak zorunda kalması, kredi taksitlerinin hasat ve ürün satış dönemleriyle uyumsuzluğu ve finansman maliyetlerinin artması, tarımsal üretimin sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir. Kamu kaynaklarıyla desteklenen tarımsal kredilerin çiftçiye üretimde tutma amacına ne ölçüde ulaştığının, borç yükünün ve krediye erişimde karşılaşılan engellerin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Anayasa'nın 45'inci ve 166'ncı maddeleri ile 5570 sayılı Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi ve Kâr Payı Destekli Fon Kullanılmasına Dair Kanun çerçevesinde, tarımsal üretimin finansmanına yönelik kamu desteklerinin etkinliğinin ve üreticilerin karşılaştığı finansman sorunlarının değerlendirilmesi önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. 2023, 2024 ve 2025 yılsonları ile 2026 yılında önerenin cevaplandığı tarih itibarıyla Türkiye, Şanlıurfa ve Suruç'ta çiftçilerin kamu sermayeli bankalara olan tarımsal kredi borçlarının toplam tutarı nedir? Borçların anapara, tahakkuk etmiş faiz veya kâr payı, gecikme bedeli ve diğer giderlere göre dağılımı ile takipteki borç tutarı ve borçlu çiftçi sayısı nedir?
2. Aynı dönemde özel bankalar ve diğer finansman kuruluşlarından kullanılan tarımsal kredilerin toplam tutarı, takipteki borç miktarı ve borçlu üretici sayısı Bakanlığınızca ilgili kurumlarla koordinasyon içerisinde izlenmekte midir? İzleniyorsa Türkiye, Şanlıurfa ve Suruç'a ilişkin sonuçlar nelerdir? İlçe düzeyinde veri tutulmuyorsa çiftçilerin gerçek borç yükü hangi yöntemle belirlenmektedir?
3. 2023-2026 döneminde kamu sermayeli bankalarda kaç çiftçinin tarımsal kredi borcu yeniden yapılandırılmış veya ertelenmiştir? Bu işlemlerin toplam tutarı nedir? Yapılandırma veya erteleme sonrasında yeniden gecikmeye ya da yasal takibe düşen çiftçi sayısı ve borç tutarı Türkiye, Şanlıurfa ve Suruç itibarıyla nedir?
4. Hazine faiz ve kâr payı destekli tarımsal kredi ve finansman programlarından 2024-2026 döneminde Türkiye, Şanlıurfa ve Suruç'ta kaç çiftçi yararlanmış, toplam ne kadar kredi kullanılmış ve ne kadar Hazine desteği sağlanmıştır? Bu kredilerden yararlanan üreticilerin ne kadarı ödeme güçlüğü nedeniyle yapılandırma veya erteleme talebinde bulunmuştur?

5. Aynı dönemde Hazine faiz ve kâr payı destekli tarımsal kredi başvurularının kaçını reddedilmiştir? Ret kararlarının teminat yetersizliği, mevcut kredi veya kamu borçları, kredi değerliliği, üretici kayıt şartları ve diğer nedenlere göre dağılımı nedir? Suruç'ta başvurusu reddedilen çiftçilerin üretime devam edebilmesi için herhangi bir alternatif finansman mekanizması oluşturulmuş mudur?
6. Kamu kaynaklarıyla desteklenen tarımsal kredilerde çiftçilerin faiz veya kâr payı dışında komisyon, sigorta ve diğer ücretlerle karşılaştığı toplam finansman maliyeti Bakanlığınızca izlenmekte midir? Hazine desteğinin mevzuata uygun uygulanmasına ilişkin hangi kontroller gerçekleştirilmiş; kredi maliyetleri ve tahsil edilen ücretler yönünden ilgili denetim kurumlarıyla koordinasyon içerisinde kaç aykırılık tespit edilmiş ve hangi işlemler uygulanmıştır?
7. Kamu sermayeli bankalarda tarımsal kredi taksitlerinin üreticinin hasat ve ürün satış takvimine göre belirlenmesi hangi ölçütlere dayanmaktadır? Suruç'ta ürün bedeli tahsil edilmeden kredi taksitlerinin muaccel olması nedeniyle ödeme güçlüğü yaşandığına ilişkin başvurular incelenmiş midir? Bu kapsamda kaç çiftçinin ödeme takvimi değiştirilmiş, kaçının talebi reddedilmiştir?
8. Artan üretim maliyetleri ve kredi borçları nedeniyle tarımsal faaliyetlerini sürdüremeyen çiftçiler için faiz veya kâr payı yükünün azaltılması, borçların hasat takvimine göre ertelenmesi ve yeni üretim finansmanı sağlanmasına yönelik bir program hazırlanmış mıdır? 2026 yılı sonunda mevcut Hazine destekli kredi uygulama döneminin sona erecek olması karşısında 2027 yılı için hangi düzenlemeler öngörülmektedir? Hazırlanan bir program varsa kapsamı, bütçesi, yararlanma şartları ve uygulamaya başlama tarihi nedir?